

COLLSACABRADES INVERSEMBLANTS - MÉS ENIGMES DEL COLLSACABRA -

“Enmig d’un bosc embrollat i perdedor a sota el collet de Rajols, jauen el somni dels segles tres tombes excavades sobre d’unes enormes roques ajagudes, en la vessant del torrent de l’Abeurador o d’Aigües.”

*“L’altre indret d’excepció, és un bosc de bedolls... a l’anar a la masia de Roca-Roja. És un bosc gran, tot ell ple d’aquest arbre centreeuropeu, de tronc blanquinós com d’alba i ramatge subtil i aeri, amb certa semblança als desmais. Un arbre poètic, suau i deliciós com una aquarel·la japonesa.”**

Hem de dir que l’esplèndid article de Carles Olivella i Viguer “Les estagues de la lleixa de Surroca—un enigma del Collsacabra—” (“Els Cingles” núm. 42) ens ha interessat d’allò més. Quantes vegades, transitant pel camí de l’Avenç a Rajols, havíem albirat les tres misterioses estagues (autèntica *via ferrata* “avant la lettre”), tot interrogant-nos pel seu origen i funció, alhora que imaginant les teories més esbojarrades !

No podem doncs sinó felicitar de tot cor el senyor Olivella, i sentir-nos estimulats a parlar en el futur (i si els amics de “Els Cingles” ens en donen l’oportunitat) d’altres enigmes històrics del país. A tall d’exemple, podem esmentar el que sembla una tomba olerdolana inacabada a la gran pedra de damunt de Bosques Cabanes, la desconeguda ubicació de l’antic castell de Fàbregues, o bé la raó de ser de l’estranya construcció que des de la Corbera es pot veure a mig aire del cingle del Castell de la Fossa...

Tanmateix, ens agradaria en aquesta ocasió parlar d’altres fenòmens misteriosos que estan succeint avui, ara mateix, al

Collsacabra, de naturalesa no menys enigmàtica i incomprendible. El catàleg podria ser molt llarg, però sotmetrem a la paciència de l’amable lector només tres casos com cabassos.

1er. L’estranya desaparició de masses boscoses en determinades finques del país, al mateix temps que l’aparició de pistes forestals de traçat més que audaç en llocs inversembnants. Vegi’s sinó la zona de Porxiugues-coll de Pedró- puig Satoies (Falgars), on el bosc ha estat talat i castigat per tot arreu després que s’obrissin pistes d’accés contra tota lògica, pujant per uns pendents esfereïdors. I què dir de la lenta però constant retallada, any rera any, dels boscos de bedolls i faigs entre la Jaça, el Vilar i l’anomenada Bassa de les Granotes ! (Pruit - serra d’Armadans).

De tota manera, l’exemple més sorprenent és potser la destrucció de l’extens bosc de roure, alzina, faig i pi (la diversitat botànica del país, en poc espai, és —o era— fantàstica) que embolcallava i protegia les tombes de l’Avenç o Roques Fosses. L’enyorat Quirze Parés no el reconeixeria. De l’original només en queda un trist reducte, mísera clapa, havent-se convertit la resta en un apèndix enorme del prat de coll de Rajols a Rocallarga, i fins i tot s’han arrencat de soca arrel —mai més ben dit— les soques centenàries. Ens preguntem què passarà amb la capa de terra, tan prima al Collsacabra, en uns pocs anys de pluja i amb un desnivell tan marcat com el que presenta el terreny en qüestió. Tot això unit al tancament amb pany i clau dels camins tradicionals de la zona, i l’obertura de nous (per desemboscar, evidentment) amb tanta especial mala traça que al cap de poc temps es desfan en un poti-poti de fang i pedres.

*El més gran
bedollar del
Collsacabra,
aclari, llaurat i
regat amb purins
Foto: G. Pagès*

